

การเตรียมการของห้องสมุดในการเข้าร่วม เครือข่าย : ด้านมาตรฐานโครงสร้าง ระเบียบทางบรรณานุกรม

คำนำ

ในปัจจุบันได้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานและมีประสิทธิภาพ สำหรับการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุดในประเทศไทย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที) เป็นห้องสมุดแห่งแรกที่ดำเนินการโดยนำมาใช้กับงานทางด้านวารสาร สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียยังชี้ให้เห็นว่าห้องสมุดขนาดเล็กหรือขนาดกลางสามารถที่จะนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานได้ ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ได้ริเริ่มศึกษาถึงเรื่อง MARC (Machine Readable Cataloguing) ซึ่งเป็นแม่แบบหลักของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันที่ใช้การทำบัตรรายการและบริการเอส ดี ไอ (Selective Dissemination of Information) ด้วย

หลังจากที่ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย นำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุดไม่กี่ปี ได้มีห้องสมุดประเภทต่างๆ ในประเทศไทยเริ่มวางโครงการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุด เช่นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดเฉพาะ และห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดแห่งชาติเริ่มนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำบรรณานุกรมแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2517 โดยขอรับความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคจากองค์การศึกษาวัดธรรมสหประชาชาติและให้มีสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นผู้ทำโปรแกรมให้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐก็มีบทบาทสำคัญในการจัดทำโครงการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุดเช่นกัน จากผลการสำรวจของ ผศ.ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานห้องสมุดก็จะพบว่าผู้สนใจในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์มากกว่าคอมพิวเตอร์ประเภทอื่น

นอกจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ก็ยังมีห้องสมุดเฉพาะและศูนย์สารสนเทศให้ความสนใจในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานที่ปฏิบัติ เช่นห้องสมุดศูนย์บริการเอกสารการวิจัย ได้จัดทำฐานข้อมูลขึ้น 2 ฐาน คือ รายชื่อวรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เกี่ยวกับประเทศไทย และรายงานสารสังเขปของสถาบัน กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและพลังงาน

แห่งชาติก็ให้ความสนใจในการที่จะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในกิจการของสถาบันด้วยเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้

องค์ประกอบสำคัญของคอมพิวเตอร์

ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และมาตรฐาน (Standards)

ฮาร์ดแวร์ การใช้ฮาร์ดแวร์ในประเทศไทยแต่ละห้องสมุดจะมีใช้แตกต่างกันไป บางแห่งจะใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ IBM PC/XT หรือ IBM PC/AT Compatible แต่ห้องสมุดบางแห่งก็นิยมใช้ ไมโครคอมพิวเตอร์ HP3000/40 HP 3000 XE, Perkin Elmer 320 Burrough และ NEC 350 เป็นต้น และห้องสมุดบางแห่งก็จะใช้เครื่อง Mainframes IBM 3031 และ IBM 3083

ซอฟต์แวร์ ที่ใช้ในประเทศไทยนั้นได้แก่ Mini-micro CDS/ISIS และ CDS/ISIS, dbase II, dbase III หรือ dbase III + นอกจากนี้ก็ยังมี LOTUS 1-2-3, FOX base, MINISIS, IRS-4, XTALK, RBBS และ DATATREX

ห้องสมุดบางแห่งจะพัฒนาโปรแกรมขึ้นเองโดยใช้ภาษา FORTRAN 77, COBOL PL/T และ TURBO/PASCAL

มาตรฐานโครงสร้างระเบียบบรรณานุกรม (Machine Readable Cataloging) คือ การกำหนดรูปแบบรายละเอียดบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันได้พัฒนาระบบ MARC โดยใช้มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลบรรณานุกรมที่อยู่ในรูปแบบของเทปแม่เหล็กของสถาบันมาตรฐานแห่งชาติอเมริกันคือ National Standard for Bibliographic Information Interchange on Magnetic Tape ANSI 39.2) เป็นหลักในการพัฒนาโครงสร้างของระบบ MARC ต่อมาระบบ MARC ได้พัฒนาเป็นโครงสร้างระบบ MARC II โดยมีการปรับปรุงรูปแบบมาตรฐานและโครงสร้างรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติม จนกระทั่งเป็นที่นิยมใช้กันให้ห้องสมุดทั่วไปทั้งในและนอกประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นต้นแบบของ MARC ในประเทศต่าง ๆ เพราะมีการปรับปรุงรายการของข้อมูลอยู่เสมอ

การใช้ MARC ในประเทศไทย

การใช้ MARC ในประเทศไทยนั้นเริ่มจาก

1. หอสมุดแห่งชาติ ได้เริ่มพัฒนา THAI MARC เมื่อปี พ.ศ. 2519 โดยขอความช่วยเหลือจากองค์การการศึกษาวัฒนธรรมสหประชาชาติ และนำมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521
- เกณฑ์ที่ใช้ในการทำ คือ ISO 2709, BLCMP MARC, และ US MARC คู่มือที่ผลิต คือ THAI MARC โครงสร้างระเบียบประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 4 ส่วน 1. Leader 2. Fixed Fields 3. Detailed Tags Directory และ 4. Detailed Information

โครงสร้างระเบียบนี้ ดัดแปลงให้เข้ากับลักษณะสิ่งพิมพ์ไทย เช่น หนังสืองานศพ

ทำให้สามารถจัดพิมพ์รายงานให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ และการที่ไม่มี indicator ทำให้สามารถประมวลผลได้รวดเร็ว

2. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เริ่มพัฒนา MAHIDOL MARC เมื่อปี พ.ศ. 2526 โดยคณะกรรมการโครงการพัฒนาห้องสมุดด้วยระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล เกณฑ์ที่ใช้ในการทำคือ ISO 2709, SEAMARC, MALMARC, UK MARC, AUSMARC, CHINESE MARC และ ISDS Manual คู่มือที่ผลิตคือ คู่มือการลงรายการ บรรณานุกรม : หนังสือ วารสาร และโสตทัศนูปกรณ์ใน MARC FORMAT เริ่มใช้เมื่อ พ.ศ. 2528 โครงสร้างระเบียบประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ 4 ส่วน 1. Leader 2. Record Directory 3. Control Fields 4. Variable Fields

โครงสร้างระเบียบนี้ มี Subfield เพียงพอและตรงกับรายการใน ISBD และ AACR2 มี indicator ช่วยในการกำหนดความแตกต่างของรายการและมีตัวอย่างประกอบ สะดวกในการทำงาน

3. อนุกรรมการพิจารณาใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดแต่งตั้งโดยทบวงมหาวิทยาลัย ได้เริ่มพัฒนา UNIV MARC เมื่อปี พ.ศ. 2527 เกณฑ์ที่ใช้ในการทำคือ ISO 2709, OCLC MARC, USMARC และ AUSMARC คู่มือที่ผลิตคือ 1. โครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสาร 2. โครงสร้างระเบียบสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และ 3. โครงสร้างระเบียบโสตทัศนวัสดุ เริ่มใช้เมื่อ พ.ศ. 2529

วัตถุประสงค์ของ UNIV MARC เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับแสดงการจัดเก็บและสื่อสารข้อสนเทศทางบรรณานุกรมระหว่างผู้ใช้ถึงผู้ใช้ และระหว่างคอมพิวเตอร์กับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถาบันและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่

โครงสร้างระเบียบนี้มีความยืดหยุ่นต่อการใช้ นอกจากจะมี Tag/field จำนวนมากแล้ว ยังให้ผู้ใช้สามารถเพิ่ม Tag ต่าง ๆ ได้อีกตามความจำเป็น

4. คณะกรรมการพิจารณามาตรฐาน การลงรายการหนังสือ/เอกสารเพื่อช่วยงานสารนิเทศในมหาวิทยาลัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มพัฒนา CUMARC เมื่อปี พ.ศ. 2531 และ CUMARC-SERIALS เมื่อปี พ.ศ. 2532 เกณฑ์ที่ใช้ในการทำ คือ ISO 2709, USMARC, UNIVMARC, และ OCLC MARC คู่มือที่ผลิต คือ รูปแบบของบรรณานุกรมของหนังสือ/เอกสาร และรูปแบบทางบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง โครงสร้างระเบียบประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ 4 ส่วน คือ 1. Record Label 2. Directory 3. Data Field 4. Record Separator

โครงสร้างระเบียบนี้มีความยืดหยุ่นในการใช้ค่อนข้างสูง มีรายละเอียดที่ใช้กับทรัพยากรสารสนเทศได้หลายประเภททั้งหนังสือ จุลสาร ตำรา แผนที่ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย จากการที่นำโครงสร้างระเบียบทั้ง 4 เสนอมานี้ ก็จะทำให้เห็นว่าโครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมมีรูปแบบแตกต่างกัน จะเป็นอุปสรรคในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และหากจะให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้ในลักษณะที่เป็นเครือข่าย (Networking) แล้วก็มี ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรฐานโครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมร่วมกัน

เนื่องจากมีหลายสถาบันได้นำ UNIV MARC ไปใช้ ได้มีการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างระเบียบนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริงขึ้น

คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาจึงได้เสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยตั้ง คณะอนุกรรมการนำคอมพิวเตอร์ใช้งานห้องสมุดซึ่งครบวาระแล้วอีกครั้งหนึ่ง

การตั้งอนุกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 2

ทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เป็นครั้งที่สอง ในเดือนธันวาคม 2532-2535 ตามรายชื่อต่อท้ายบทความ คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่หลัก 4 ประการคือ

1. ติดตามประเมินผลการใช้โครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสาร (Record Structure for Monographs) โครงสร้างระเบียบสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (Record Structure for Serials) และโครงสร้างระเบียบสไลด์ทัศนวัสดุ (Record Structure for Nonprinted Materials) ระบบ UNIV MARC
2. ปรับปรุงองค์ประกอบของโครงสร้างระเบียบข้อ 1 ให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างห้องสมุดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. ประสานงานจัดกิจกรรมฝึกอบรมหรือพัฒนาบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาให้ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี
4. ร่วมมือแก้ไขปัญหาอุปสรรคการใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานของคณะกรรมการ

1. การจัดทำแบบสอบถามเพื่อทราบข้อดีข้อด้อยของการใช้ UNIV MARC ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุง UNIV MARC ต่อไป โดยส่งแบบสอบถามไป ทดลองใช้กับสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI) จากแบบสอบถามสามารถสรุปความเห็นของผู้ใช้ UNIV MARC ได้ดังนี้

ข้อดี

1. เป็นมาตรฐานการลงรายการที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับห้องสมุดอื่นที่ใช้ UNIV MARC ง่ายสะดวกไม่ต้องเสียเวลาสร้างโครงสร้างระเบียบด้วยตนเอง
2. มี Tag field มากพอกับความต้องการ การเพิ่ม Tag เพื่อใช้เฉพาะงานก็สามารถทำได้
3. สามารถเก็บข้อมูลได้ทุกรายการ และเรียกใช้แต่ละรายการได้
4. ความละเอียดของเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลางจะลงรายละเอียดก็ได้ ไม่ลงก็ได้ จึงมีความยืดหยุ่นในการใช้

5. เหมาะสมสำหรับทำบัตรรายการ

ข้อดี

1. คู่มือให้คำอธิบายไม่ละเอียดชัดเจน
2. ตัวอย่างในคู่มือมีน้อยและเข้าใจยาก
3. Tag ที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอต่อการใช้งานสำหรับห้องสมุดที่มีห้องสมุดสาขา ไม่มี

Tag สำหรับงานจัดทำทรัพยากรสารสนเทศ ทำให้ต้องกำหนดขึ้นใช้เอง จึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

4. บาง Tag กำหนดหมายเลข Tag และ Subfield ต่างจาก US MARC ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลที่ค้นได้จากฐานข้อมูล CD-ROM

5. ต้องเพิ่ม Field ที่ไม่มีใน UNIV MARC ให้ครอบคลุมมากขึ้น

6. มีการใช้ Subfield มากเกินไป ทำให้ยุ่งยากในการใช้

7. โครงสร้างระเบียบไม่ครอบคลุมเอกสารประเภทบท/ตอนจากหนังสือ วารสาร

8. เขตข้อมูล 110 710 ที่รวมรายการที่เป็นหน่วยงานกับรายการที่เกี่ยวข้องกับการประชุม ทำให้มีปัญหาในการทำดัชนีผู้แต่ง เพราะจะมีชื่อการประชุมปรากฏในดัชนีผู้แต่งด้วย ซึ่งผู้ใช้จะคาดไม่ถึงว่าชื่อการประชุมจะอยู่ในดัชนีผู้แต่ง

9. ภาคผนวกที่ 1 Country code จัดเรียงตามรหัสของประเทศ ทำให้ยากแก่การ

ค้นหารหัสของประเทศเพื่อลงรายการ จึงควรมีส่วนที่เรียงตามชื่อประเทศด้วย

ภาคผนวกที่ 4 Subject feature heading มีความคาบเกี่ยวของการให้หัวเรื่องตามหมวดหมู่ LC เช่น B-BJ Philosophy BD SPECULATIVE PHILOSOPHY BF LOGIC และ BH AESTHETICS ทำให้ไม่ทราบว่าหนังสือที่อยู่ในหมวดของ B-BJ จะต้องกำหนดหัวเรื่องกว้าง ๆ เป็น PHILOSOPHY หรือให้หัวเรื่องแยกตามหมวด BD, BF, BH

ภาคผนวกที่ 4 Subject feature heading ไม่ให้หัวเรื่องภาษาไทยไว้ อาจทำให้แต่ละหน่วยงานที่นำไปใช้กำหนดหัวเรื่องภาษาไทยต่างกันออกไป จึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันเช่นหัวเรื่องภาษาอังกฤษ

10. ความผิดพลาดในการจัดพิมพ์ในคู่มือโครงสร้างระเบียบของทบวงมหาวิทยาลัย ทำให้แต่ละแห่งลงรายการไม่เหมือนกัน เช่นในเขตข้อมูลรหัสสารนิเทศ (รหัส 008) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาของสิ่งพิมพ์บางครั้งใช้ \$ i บางครั้งใช้ I ทำให้เกิดความสับสนในการลงรายการ บางแห่งอาจจะใช้ \$ i บางแห่งอาจจะใช้ I

2. การจัดประชุมสัมมนา

นอกจากจะทำแบบสอบถามเพื่อทราบถึงข้อดี ข้อดีของ UNIV MARC แล้ว คณะอนุกรรมการก็มีความเห็นว่เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไข UNIV MARC ได้ผลดี ควรจะต้องจัดให้มีการสัมมนาภายในหัวข้อเรื่อง "มาตรฐานโครงสร้างระเบียบทางบรรณานุกรม" มีกำหนด 1 วัน โดยเชิญผู้ที่ทำระเบียบบรรณานุกรมจากสถาบัน ที่จัดทำ MARC มาบรรยายพร้อมกับผู้ที่นำ UNIV MARC ไปใช้ ซึ่งรวมแล้ว จะเป็น 4 MARC ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2533 ณ ห้องประชุมศูนย์สารนิเทศชั้น 3 ทบวงมหาวิทยาลัย

THAIMARC	บรรยายโดย	นางสุคนธ์ ศิริวงศ์รวัดณ์ หัวหน้าฝ่ายระบบข้อมูลห้องสมุด หอสมุดแห่งชาติ
MAHIDOLMARC	บรรยายโดย	นางวิภา ไกยสุขโช ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
CUMARC	บรรยายโดย	นางศุภลักษณ์ จันทรรักษ์ศรี ประธานกรรมการคณะกรรมการจัดทำมาตรฐาน การลงรายการข้อมูลหนังสือ/เอกสารเพื่อรายงาน สารนิเทศ ในมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
UNIVMARC	บรรยายโดย	นางสาวสุวรรณา ทองสีสุขใส หัวหน้าฝ่ายงานพัฒนาระบบและเทคโนโลยีห้องสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะผู้ใช้ UNIVMARC

ด้วยความร่วมมือของ ผศ.ดร.นงลักษณ์ ไม่นายกิจ อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (Certificate of Advanced Study CAS) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้นักศึกษา 4 คน คือ นายจุมพจน์ วนิชกุล, นางมาลี ล้ำสกุล, นางลลิตา กิตติประสาน และนายสุขุม เฉลยทรัพย์ มาร่วมอภิปรายเรื่องเกี่ยวกับ MARC ทั้งสี่ พร้อมทั้งผลิตเอกสารในหัวข้อเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างระเบียบทางบรรณานุกรม" ประกอบด้วย การอภิปรายเรื่องนี้ ทำให้เห็นข้อแตกต่างของแต่ละ MARC ชัดเจน

การประชุมคณะกรรมการ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุด

นับตั้งแต่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการฯ ได้เริ่มการประชุมเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2532 จนถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2535 รวมทั้งสิ้น 28 ครั้ง ซึ่งได้มีการประชุมและปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสารดังนี้

1. ได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามและการประชุมสัมมนาใช้เป็นแนวทางในการที่จะปรับปรุงโครงสร้างระเบียบทางบรรณานุกรมตามที่ได้มีผู้เสนอความเห็น ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามที่ต้องการ
2. ได้ใช้มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางบรรณานุกรมขององค์การมาตรฐานสากลที่ 2709 (International Standard Organization ISO 2709) และโครงสร้างระเบียบทางบรรณานุกรม ของ US MARC 1988 เป็นหลัก เพราะเป็นรูปแบบมาตรฐานสากลที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด และเป็นต้นแบบของการลงรายการบรรณานุกรมของนานาชาติ นอกจากนี้การสร้างฐานข้อมูลหนังสือจะอาศัยการตั้งระเบียบหนังสือ/เอกสาร จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป (CD-ROM)

ซึ่งใช้รูปแบบของ US MARC ด้วย

3. ได้มีการพิจารณา Tag ต่าง ๆ ตั้งแต่ 000-009 โดยใช้ US MARC เป็นแนวทาง ส่วนใดที่ทาง US MARC ไม่มี แต่ทางอนุกรรมการเห็นควรที่จะกำหนดขึ้นไว้ ก็ได้เพิ่มตามความเหมาะสม เช่น ได้เพิ่ม Subfield code สำหรับสิ่งพิมพ์ที่ไม่มีชื่อเรื่องรวม (Collective Title) ปรับทุก Tag ที่เกี่ยวกับ call number และกำหนด Tag สำหรับ local call number

4. ภาคผนวกที่ 1 Country code และภาคผนวกที่ 4 Subject feature heading ปรับปรุงแก้ไขตามความประสงค์ของผู้เสนอ

5. จัดทำตัวอย่างการลงรายการสิ่งพิมพ์หนังสือชุด รายงานการประชุม วิทยานิพนธ์ ทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ โดยมีหน้าปกใน Title Page ประกอบด้วย

6. การพิจารณา Tag ตั้งแต่ 000-900 ได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างตรวจทานแก้ไข และเพิ่มเติมในเรื่องที่เห็นว่ายังขาดอยู่

7. เมื่อแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้ว การพิมพ์โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมหนังสือ/เอกสาร จะพิมพ์โดยใช้ Laser Printer ขนาด 12 ตัวอักษร ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในสิ้นปี พ.ศ. 2535

การฝึกอบรม

เมื่อคู่มือโครงสร้างระเบียบบรรณานุกรม หนังสือ/เอกสาร เสร็จเรียบร้อยแล้ว คาดว่า ทบวงมหาวิทยาลัย คงจะได้จัดการฝึกอบรมแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานทางด้านเทคโนโลยีเพื่อให้ เกิดทักษะในการที่จะใช้โครงสร้างระเบียบนี้ต่อไป

สรุป

คู่มือโครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสารที่แก้ไขใหม่นี้ อาจจะเป็นระบบที่สามารถสร้างฐานข้อมูลที่จะทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันได้ หากเป็นเช่นนั้นก็ต้องขอขอกความดีให้กับกรรมการทุกท่าน ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจช่วยกันคิดช่วยกันแก้ไข เพื่อให้ได้ประโยชน์ในการใช้สอยอย่างดีที่สุด ท่านกรรมการเหล่านี้ ได้อุทิศเวลาทั้งในและนอกการประชุมช่วยปฏิบัติงานนี้จนสามารถผลิตออกมาเป็นรูปเล่มได้ และต้องขอขอบพระคุณภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ ผศ.ดร.นงลักษณ์ ไม่น่ายกกิจ ที่กรุณาให้ยืม US MARC Bibliographic Format 1988 มาใช้ประกอบการพิจารณาตลอดการประชุมอันยาวนานนี้ และเช่นเดียวกับการทำงานทุกอย่างย่อมมีข้อบกพร่อง ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ในฐานะผู้จัดทำจึงหวังว่าท่านผู้ที่จะนำคู่มือโครงสร้างระเบียบที่แก้ไขใหม่นี้ไปใช้ คงจะให้ความร่วมมือโดยให้ความคิดเห็นในการใช้โครงสร้างระเบียบว่าจะยังมีปัญหาและอุปสรรคอะไรอีกบ้าง หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วทั้งนี้เพื่อที่จะได้รับข้อคิดเห็นมาดำเนินการในขั้นต่อไป เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างดีที่สุดในอันที่จะใช้ระเบียบนี้เป็นมาตรฐานของชาติและสามารถใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้

บรรณานุกรม

- *จุมพจน์ วณิชกุล, มาลี ลำสกุล, ลลิตา กิตติประสาร และสุขุม เฉลยทรัพย์. การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างระเบียบทางบรรณานุกรม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. คณะอนุกรรมการพิจารณาการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด. คู่มือโครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.
- *วิภา ไทสุขโข. โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- *ศุภลักษณ์ จันทราภักย์ศรี. โครงสร้างระเบียบทางบรรณานุกรมของ CU MARC. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- *สุวคนธ์ ศิริวงศ์รวัดน์. โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมหอสมุดแห่งชาติ (THAIMARC). กรุงเทพมหานคร : หอสมุดแห่งชาติ, 2533.
- *สุวรรณ ทองสีสุขใส. การใช้ UNIVMARC ในกลุ่ม PULINET. ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.
- Minaikit, Nonglak. Information technology application in libraries in Thailand. In New Information technology 2nd Pacific Conference Proceedings May 29-31, 1989 ed. by Ching chih chen, David I. Raitt. West-Newton Mass. MicroUse Information 1989.
- *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องมาตรฐานโครงสร้างระเบียบบรรณานุกรม (Standard for Bibliographic Record Structure) วันศุกร์ที่ 25 พฤษภาคม 2533 ที่ทบวงมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการปฏิบัติงาน
ระหว่าง พ.ศ. 2532-2535
(คณะกรรมการที่ปรึกษาของอธิการบดี)
๒๕๓๕-๒๕๓๕ .ค.พ

1. นางสาวอุทัย ทุดิยะโพธิ์	ประธานกรรมการ
2. นางชนิษฐา ตัดเทวีรัตน์	อนุกรรมการ
3. นายสุเมธ วัชรชัยสุรพล	อนุกรรมการ
4. นางสาวศุภรณ์ ศิริวงศ์รววัฒน์	อนุกรรมการ
5. นางสาวนงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ	อนุกรรมการ
6. นายสุนทร แก้วลาย	อนุกรรมการ
7. นางลานนา ทวีเศรษฐ์	อนุกรรมการ
8. นางสาวบุปผา เทวาคูดี	อนุกรรมการ
9. ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
10. หัวหน้าฝ่ายวิทยบริการ
กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	อนุกรรมการและ
เลขานุการ
11. เจ้าหน้าที่กองวิชาการ
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
12. เจ้าหน้าที่กองวิชาการ
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ในการประชุมครั้งที่ 1/2534 วันที่ 18 มกราคม 2534 ที่ประชุมเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัย แต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมอีก 4 คน เพื่อร่วมทำหน้าที่ปรับปรุงคู่มือ คือ

1. นางวิภา โภยสุขโช	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
2. นางศุภลักษณ์ จันทรารักษศรี	สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นางสาวเรืองศรี จุลละจินดา	สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นางสาวทัศนารณ์ คหวนิช	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

**คณะกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด
[โครงสร้างระเบียบหนังสือ/เอกสาร,
สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องและโสตทัศนวัสดุ]
พ.ศ. 2527-2529**

1. นางสาวอุทัย	ทุติยะโพธิ์
2. นางสาวเนงลักษณ์	ไม่หน่ายกิจ
3. นางวิภา	โกยสุขโช
4. นางสาวคณธ์	ผดุงอรรถ
5. นางสาวบุปผา	เทวาหุดี
6. นางเบญจมาศ	วิวัฒน์ชาญกิจ
7. นางสาวเรืองศรี	จุลละจินดา
8. นางเนงลักษณ์	สุวรรณเก็จ
9. นางศุภลักษณ์	รัตนมณีไฉตร
10. นางกรรณิการ์	ชลลัมพี
11. นางสาวจันทนา	แววหงษ์
12. นายวุฒิชัย	รุจิระประภา
13. นายมนตรี	นาคเจือ
14. นางสาวยุพา	หวังประเสริฐกุล

คณะอนุกรรมการพิจารณาการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด พ.ศ. 2527-2529

1. นางสาวอุทัย	ทุติยะโพธิ์	ประธานอนุกรรมการ
2. นางวิภา	โกยสุโข	อนุกรรมการ
3. นางธรา	กนภมณี	อนุกรรมการ
4. นางสาวคนธ์	ผดุงอรรรถ	อนุกรรมการ
5. นายวันชัย	วีวไพบูลย์	อนุกรรมการ
6. นางขนิษฐ	ดัดเทพวิรัตน์	อนุกรรมการ
7. นางสาวนงลักษณ์	ไม่หน่ายกิจ	อนุกรรมการ
8. นางสมบูรณ์วัลย์	สัตยารักษ์วิทย์	อนุกรรมการ
9. นางสาวบุปผา	เทวาหุดี	อนุกรรมการ
10. นางสาวสุรีย์	บุหงามงคล	อนุกรรมการ
11. ผู้อำนวยการศูนย์บริการคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยมหิดลหรือผู้แทน		อนุกรรมการ
12. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการคอมพิวเตอร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง หรือผู้แทน		อนุกรรมการ
13. เจ้าหน้าที่กองวิชาการ
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย		อนุกรรมการและ
เลขานุการ
14. เจ้าหน้าที่กองวิชาการ
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย		อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

